

Els Sants de la Pedra, Abdó i Senent

L'Església Catòlica té una institució, els P. P. Bollandistes, els qui dediquen, del segle XVIIl ençà, i amb una rigor arqueològica, a historiar les vides dels sants. Per les seues ACTA SANCTORUM sabem que els màrtirs Abdó i Senent són d'existència certa, que vixqueren a la vora del llac Van a Kúrdula, on foren «subreguli» en esta província iranian, sota l'Imperi Romà. La tradició vol afegir a més que foren armenis de nacionalitat, germans, i de família de reis. El que se sap de cert és que formaven part de la comitiva de l'emperador Deci en una persecució contra els cristians, duta, per aquest directament, a l'Àsia Menor. A Babilònia i després a Kúrdula, varen ser

vestits d'esclaus, se'ls emportaren a l'amfiteatre, i davant la plebs foren degollats pels gladiadors: açò va ser el 30 de juliol de l'any 250. Tres dies foren les seues despulles a la porta Sandapitlària, fins que els cristians les pogueren, clandestinament, soterrar. Rera l'edicte constantinià les deixaren davall l'altar major de la basílica de Sant Marc. La seua devoció i culte, pels molts miracles adjudicats ja aleshores, s'havia estés per tota la cristiandat.

Fins ací, tot el que ve de dit pertoca a l'hagiografia i a la litúrgia. ¿Però d'a on els ve el ser els Patrons dels llauradors valencians? ¿Uns benaurats virreis que en sa vida tingueren un forcat a les mans: ni tan sols una falçeta de veremar! Açò és tota una altra història. A l'antiga Marca Hispànica, al que avui és França, comarca del Vallespir i poble de la Vall d'Arles, ara Arles-sur-Tech (Pyr. Or.), un personatge històric, dom Arnolf, abat de l'abadia benedictina de Santa Maria, l'any 959 pelegrinà a Roma amb tal d'obtenir les relíquies d'uns sants, per protegir els poblets de la vall dels temors que corcaven a la gent davant la imminència de l'any 1000. I de l'assot efectiu i quasi perenne de les pedregades, males collites, i atacs de llops i altres feres al bestiar. Pel Papa Joan XIIIlè li foren donades parts importants dels cossos d'Abdó i Senent. Sensacional degué de ser l'èxit mitjançer dels dos advocats car el seu culte prodigiosament s'escampà, Pirineu avall, amb la Reconquesta Catalana, fins arribar a Múrcia. I és un fet diferencial nostre que als Països Catalans i on aplega la nostra influència, no queda comarca —ni tal vegada poble— de la Catalunya francesa, i de l'espanyola, les Balears, i, sobretot el País Valencià —per allò d'«ementiment agrícola» que hi som—, on no siguen Patrons, tinguen capella, ermita o almenys hi haja el carrer amb el clàssic retaule de rajoles de manisa.

El primer llibre sobre ells editat ho estigué a València, l'any 1542, pel venerable Joan Baptista Anyes, «Agnesio»: «La vida, martiri i translació dels gloriosos màrtirs, e reals prínceps, Sant Abdó i Senen, Advocats dels llauradors». El treball modern més important és una obra d'investigació històrica d'un rector d'Arles, mossén Adolf Crastre: «Histoire du Martyre des Saints Abdon et Sennen, de leurs reliques, de leurs miracles, de leur culte, et de l'eau miraculeuse du sarcophage». Amélie-les-Bains (els Banyes d'Arles), 1932.

Però en la seua diada ells tenen ampla cabuda al folklore català. Al Principat diuen els pagesos: «Per Sant Nin i Sant Non pebrots i tomaquets». I al nostre País tenen el costum de dir, en veure una parella d'amics: «Sempre junts, com Abdó i Senent». Citarem que a Sueca, on són Patrons, els diuen els Benissants.

Em diu el croniste de Benissa que ací els Benissants tenen també ermita, a la partida de Lleus, i que hi havia el costum de prendre, de banda de nit, el «castell» de la «colxina» el que volia eixir «fester». Jo demane als bons benissants que no deixen llançar a perdre's eixe costum, i la romeria a l'ermita, perquè això és patrimoni que heretarem dels nostres avant-passats, i la festa del 30 de juliol agermana a tots els llauradors valencians, sota l'advocació dels nostres Patrons, els Sants de la Pedra, Abdó i Senent.

martiritzats molts cristians notables, i per a afronte i per esmena, sota càstig de mort a qui els replegara, els cossos sacrificats, al carrer foren ostentats a l'exhibició pagana: tant en una ciutat com en l'altra, l'imperial edicte fon, secretament, desobeït. A la seua Kúrdula foren delatats els joves germans com infractors. Els dos benaventurats no negaren els fets i el ser seguidors de Crist. Com a presa important foren duts a Roma. Enllà els presentaren davant el Senat a apostatar de llur fe. Per negar-se,